

Artikelarkiv Arvesølv 2010

Ren var min barndoms fjord

af **Thorkild Østlund**

Thorkild Østerlund, født 1914, voksede op på Søgård, Dræby Fedvej 566, som søn af Karl og Alma. De var 5 søskende, hvoraf efternøleren Vagn omkom ved en ulykke i 1933. De var alle ivrige jægere og fiskere. Thorkild blev senere politimand og motorsagkyndig og boede i Nyborg til sin død i 2004. Nedenstående er en artikel fra Morgenposten 8.4.1993.

Da min far i 1912 købte "Søgård" på Dræby Fed med jord ned til Odense Fjord - i daglig tale Tornøstranden - var det vist ikke med den bagtanke, at hans kommende tre sønner skulle have en herlig tumleplads, men det fik de.

Hele området omkring Tornø er fladvand, og vores første måde at fiske på var at vade langs land på jagt efter fladfisk. Når vi så en skrubbe på bunden, trådte vi simpelt hen på den og tog den op med hænderne. De var ikke så store, så vores mor var ikke altid lige begejstret, når vi bad om at få fangsten stegt. I de fleste tilfælde var det nok

kattene, der nød godt af vores indsats. Bedre blev det, da vi kunne magte et ålejern, og en fladbundet pram blev anskaffet efter lang tids energisk plagen. Nu blev vi konkurrenter til storkene, der var et dagligt syn på stranden, hvor de adstadigt vadede frem og tilbage og gaflede ål, i modsætning til fi-

Luftfoto af Søgård ca. 1937

skehejrerne, der stod roligt og ventede på bytte. Der var rig vegetation af ålegræs, og andre steder dominerede søsalat, så betingelserne for ålestangning var fine, men det kunne være svært at stage en pram igennem.

Søndag formiddag var det ikke noget særsyn at se 10-12 ålestangere, og på varme hverdage blev der ofte fisket med glib af dem, der havde tid til den slags (glib er et fangstredskab med net, som ålene drives ind i). Næsten overalt havde erhvervsfiskere åleruser stående, og på stille sommernætter blev der blusset efter ål over hele stranden. Da vi så fik prammen, begyndte vi at udforske fjorden nærmere. Første langtur, Tornø rundt, gik godt, så næste gang skulle vi også Vi-

gelsø rundt. Prammen blev udstyret med sejl af et par klidsække, og med sammenklappede leverpostejmadder og saftevand som proviant drog vi af sted. Vi følte os som fuldbefarne, da vi sidst på dagen fortøjede ved den hjemlige pæl. I løbet af årene skulle det blive til mange ture over hele fjorden i skydepram.

Med efteråret faldt vores muligheder for større aktiviteter. Men når det satte ind med kuling fra nordvest, blev en mængde tang skyllet op på stranden. Det blev kørt hjem og brugt til reparation af rygningen på stråtagene og vinterdækning til roekuler. Vores nærmeste nabo, en husmandskone, havde endog startet en mindre madrasfabrikation med tørret tang som fyld. Vinteren var mere stille, men blev det frostvejr - hvilket jeg mener, det var hvert år - varede det ikke længe, inden hele fjorden var lagt til med is, og så kom skøjterne frem. Havde det været stille vejr, da frosten satte ind, var der et meget stort område med blank, glat is, hvor vi kunne skøjte farefrit.

Ålestangning var der også mulighed for, når isen var sikker over det dybe vand og langs sejlrenden. Så blev ålejernene sat på lange stager og isøksen slebet. Resultat gav det altid, så stegt ål var ingen sjælden spise dengang, hverken vinter eller sommer. Et kapitel for sig var strandjagten på fjorden, som jeg og mine brødre oplevede den som unge - på en næringsrig, ren fjord med massevis af ænder og store flokke af knortegæs.

Karl og Thorkild Østerlund på jagt i slutningen af 1930erne

Da jeg efter nogle år vendte tilbage til min barndoms strand og fjord var forureningen så småt begyndt. En dag havde jeg min halvstore søn med ude for at prøve at stange ål. Det blev en stor skuffelse. Vi var flere timer om at gaffe et par forvildede ål, og bundvegetation var der ikke meget af, så jeg forstod godt, at han tvivlede, da jeg fortalte, hvordan fjorden så ud, da jeg var i hans alder. Forureningen af fjorden er konstant taget til, den naturlige vegetation er helt forsvundet, og ænder er der så godt som ingen af mere.

For en del uger siden var jeg en tur på besøg på barndomsegnen igen. Vinden var frisk vestlig, det var højvande, stranden var en stor, trist, grå flade med så godt som intet fugleliv. Selv svanerne havde forladt deres fjord, formentlig på grund af sult, for de var søgt op på de omkringliggende marker med vintersæd. Det er gået med svanen som med skarven: de er blevet alt for mange. Strandens syn er ikke noget oplyftende syn. Ingen frisk, grøn, opskyllet tang, men læssevis af plasticaffald, flamingokasser, tomme dunke og alt

muligt andet, der havde kunnet flyde fra Stige Ø- lossepladsen.

Jo, der er sandelig sket forandringer i årenes løb. Selv mågeskrigene lød mere hæse end dengang, syntes jeg. Kun solnedgangen bag Vigelsø og lyden af Gerskovs kirkeklokke var som før.